

การพัฒนาสมรรถนะผู้นำการท่องเที่ยวท้องถิ่นชุมชนท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ
ยุควิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว
The Competency Development of Local Tour Guides
in Sisaket Four Ethnic Tourism Communities in the Next
Normal Era Using Safe Tourism Areas Framework for Tourists

พรหมลิขิต อุรา¹/ กันติมาลย์ จินดาประเสริฐ²

Promlikit Ura/ Kantimarn Chindaprasert

^{1,2} คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Faculty of Tourism and Hotel Management, Mahasarakham University

Received: May 3, 2022

Revised: July 26, 2022

Accepted: August 19, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของผู้นำเที่ยวท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่น 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวสี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย คือ คนในชุมชนท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ รวมทั้งหมด 20 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ พบว่า มีประสบการณ์และทักษะยังไม่เพียงพอ ทั้งภาษาในการสื่อสาร

ด้านวิชาการ การปฏิบัติหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการบริการ
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด

2. ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเกี่ยวข้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยว
ชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ พบว่า มีความต้องการเข้าร่วมการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเกี่ยวข้อง
ถิ่น ในรูปแบบการอบรมแบบมีส่วนร่วม ทั้งในห้องเรียนและนอกสถานที่ ผู้เข้าร่วม
อบรม 15-20 คน เป็นเวลา 3 วัน

3. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเกี่ยวข้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์
สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ประกอบไปด้วย (1) การให้ความรู้ทางด้านวิชาการ (2) ทักษะ
การเป็นมัคคุเทศก์ (3) เกณฑ์ด้านความปลอดภัย ความเป็นธรรมและสุขอนามัย ในพื้นที่
ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว และ (4) การออกฝึกปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์
นอกพื้นที่

คำสำคัญ : สมรรถนะ, ผู้นำเกี่ยวข้องถิ่น, ชีวิตวิถีถัดไป, พื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย

Abstract

This research had objectives to 1) to study the current condition of local tour guides 2) to study the requirement for competency development for local tour guides 3) the guidelines to develop the competency for local tour guides in Sisaket four ethnics tourism communities in the next normal era using safe tourism areas framework for tourists, which is the qualitative research. The target group is 20 peoples who live in tourism communities of Sisaket Four Ethnics Tourism Communities.

The results of the research are

1. The current condition of local tour guides in Sisaket four ethnics tourism communities found out that they have insufficient experiences and skills in communicative language, academic, tour guide performance, and immediate problem-solving in the COVID-19 pandemic situation.

2. The requirement of competency development for local tour guides in Sisaket four ethnics tourism communities, found out that they were in needs to develop of local tour guides competency in the form of participatory training both inside and outside the classroom. The training should be provided for 15-20 participants for 3 days.

3. The form of competency development model of the local tour guides in Sisaket four ethnics tourism communities, consisted of 1) the academic knowledge presentation, 2) the tour guide skill, 3) the safety criteria, fairness, and sanitation in safe tourism areas framework for tourists, and (4) the field training for tour guides.

Keywords: Competency, Local Tour Guide, Next Normal Era, Safe Tourism Area

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศไทย ที่สร้างรายได้มหาศาลจากนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง (ศุภนิยวิชัย กสิกรไทย, 2562) จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทย จำนวน 6.69 ล้านคน และสร้างรายได้อยู่ที่ 332,000 ล้านบาท ส่วนสถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศมีจำนวนผู้เดินทางทั้งสิ้น 78.32 ล้านคนต่อครั้ง ลดลง 75.78 ล้านคนต่อครั้ง และมีรายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวอยู่ที่ 428,000 ล้านบาท

ลดลง 552,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเดียวกันของปีที่ผ่านมา (กรุงเทพมหานคร, 2563) ข้อความที่กล่าวมานั้นได้สืบเนื่องมาจากสถานการณ์ท่องเที่ยวในประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยในช่วง 6 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2563 ซึ่งถือเป็นช่วงวิกฤตของสถานการณ์ท่องเที่ยวในประเทศไทย เนื่องจากในเดือน มีนาคม-เมษายน ประเทศไทยต้องรับมือกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้มาตรการล็อกดาวน์ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน มาตรการเคอร์ฟิวถูกนำมาใช้ รวมทั้งการยกเลิกกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ส่งผลให้เศรษฐกิจทุกภาคส่วนของประเทศหยุดลงแบบฉับพลัน ภาคธุรกิจทยอยปิดกิจการเป็นจำนวนมากและการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศหยุดชะงัก (ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว, 2563) สร้างผลกระทบในการดำรงชีวิต ส่งผลให้ประชาชนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่ออยู่รอด ตั้งแต่การอยู่บ้านและลดการเดินทาง ส่วนภาคธุรกิจ เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ศูนย์การค้าธนาคารก็ต้องปรับตัว มีการเว้นระยะห่าง (Social distancing) การตรวจคัดกรอง การบันทึกการเข้าออก (Check in) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตและการให้บริการไปจากเดิม ตามแนวทางชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ที่ประชาชนทุกคนได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจนกลายเป็นความปกติใหม่กันไปเรียบร้อยแล้ว และในปัจจุบัน ประชาชนกำลังเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตกันมากขึ้น เพื่อก้าวไปสู่ชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) ในช่วงหลังสถานการณ์โควิด 19 การก้าวผ่านจาก “New Normal” ไปสู่ “Next Normal” ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งมีทักษะและความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขั้นพื้นฐาน (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2565) แม้ว่าจะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้น รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน และสร้างสรรค์ พ.ศ. 2561-2565 ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่เมืองท่องเที่ยวหลัก และเมืองท่องเที่ยวรอง

สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในฐานะที่เป็นแหล่งรายได้สำคัญของเงินตราต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ และความเจริญไปสู่ชนบทก่อให้เกิดการจ้างงาน การสร้างอาชีพให้กับคนที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งกรมการท่องเที่ยวได้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย Safety Zone โดยการจัดทำหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัยสำหรับพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยโดยมุ่งเน้นด้านปลอดภัย สุขอนามัย และเป็นธรรม ให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวมีการดูแลความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงความปลอดภัยและสุขอนามัยของนักท่องเที่ยว สร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการต่อยอดให้พื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั่วประเทศได้เห็นถึงความสำคัญ และแนวทางการบริหารจัดการให้ทุกพื้นที่ทั่วประเทศเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย เพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นการขยายผลไปสู่พื้นที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ทั่วประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม (กรมการท่องเที่ยว, 2565)

ทั้งนี้ จังหวัดศรีสะเกษเป็นเมืองท่องเที่ยวรองที่กำลังมีการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวอย่างเห็นได้ชัด โดยสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดศรีสะเกษในเดือนมกราคม-ธันวาคม ปี พ.ศ. 2562 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจำนวน 91,717 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 7.58 จากจำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดศรีสะเกษมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากการสรุปรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวมของจังหวัดศรีสะเกษพบว่า รายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2562 มีรายได้ 144 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 5.94 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) อีกทั้งจังหวัดศรีสะเกษ เป็นจังหวัดที่มีวิถีวัฒนธรรมพิเศษที่มีความหลากหลายของชนเผ่าต่าง ๆ ได้แก่ เผ่าเขมร เผ่ากูย เผ่าลาว และเผ่าเยอ จึงถูกเรียกขานกันอีกชื่อหนึ่งว่า “ดินแดนสี่เผ่าไทศรีสะเกษ” (วัฏจักร จันทะภักดิ์, 2557) นอกจากนี้ จังหวัดศรีสะเกษยังมีงานเทศกาลประจำปีที่เป็นเอกลักษณ์และสร้างชื่อเสียง คือ “เทศกาลดอกล่ำดวนบานสืบสานประเพณีสี่เผ่าไทศรีสะเกษ” จัดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี กิจกรรมภายในงานประกอบด้วย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) การจำลองบ้าน

ของสี่เผ่าไทศรีสะเกษ และการแสดงประเพณีศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชนสี่เผ่าไทศรีสะเกษ เขมร กูย ลาว เยอ ในช่วงกลางคืน เป็นการแสดงแสง สี เสียง ตำนานการสร้างเมืองศรีสะเกษ ในการแสดงชุดศรีพทุทธศวร และร่วมงานพาแลงอาหารพื้นเมืองของสี่เผ่า จากรูปแบบการจัดงานสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมจังหวัดศรีสะเกษได้เป็นอย่างมาก (ปาริฉัตร พงษ์คละ, 2562)

จากคำกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าจังหวัดศรีสะเกษนั้น เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็น ชนเผ่าเขมร ชนเผ่าส่วย (กูย) ชนเผ่าลาวและชนเผ่าเยอ ซึ่งถือเป็นความพิเศษที่เป็นชุมชนของแต่ละชุมชน และพร้อมจะให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม แต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ส่งผลให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศไม่เดินทางท่องเที่ยวไปยังชุมชน เนื่องจากกลัวว่าจะไม่ปลอดภัยจากเชื้อไวรัส COVID-19 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา “การพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว” เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวว่าชุมชนนั้นมีความปลอดภัยตามเกณฑ์ที่ภาครัฐกำหนดขึ้น และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน ควบคู่ไปกับการทรัพยากรมนุษย์ โดยผลการศึกษาจะทำให้เกิดองค์ความรู้ด้านบทบาทของผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชน อีกทั้งจะเป็นการส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นสามารถสื่อสารคุณค่าทางวัฒนธรรมของตนเองและวางแผนในสถานที่ท่องเที่ยวของตน อันก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของผู้นำเที่ยวท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่น
3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่น

วิธีการดำเนินวิจัย

กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนชุมชนท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ได้แก่ (1) ชุมชนท่องเที่ยวเขมร บ้านภูมิขอรล อำเภอกันทรลักษณ์ (2) ชุมชนท่องเที่ยวเผ่าลาว บ้านห้วย อำเภอมืองศรีสะเกษ (3) ชุมชนท่องเที่ยวเผ่าส่วย (กูย) บ้านดวนใหญ่ อำเภอวังหิน และ (4) ชุมชนท่องเที่ยวเผ่าเยอ บ้านโพนค้อ อำเภอมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มเครื่องจักสาน กลุ่มทอผ้า ผู้นำชุมชน กลุ่มหมอพื้นบ้าน กลุ่มทำขนม และพระภิกษุสงฆ์ ชนเผ่าละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์ เป็นการเก็บข้อมูลโดยการใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จะทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ และความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ จากนั้นนำข้อมูลวัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว และเป็นการสนทนากลุ่ม คือ การเก็บข้อมูลด้วยวิธีสนทนากลุ่ม ในขั้นตอนนี้ได้นำผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์มาเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางสำหรับการเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาและการวิเคราะห์แบบจัดหมวดหมู่เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

สภาพปัจจุบันของผู้นำเที่ยวท้องถิ่น

ความรู้ทางด้านภาษาในการสื่อสาร จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่น ทั้ง 4 ชุมชนนั้น ยังขาดความรู้และทักษะในการนำเที่ยว รวมไปถึงการสื่อสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ อย่างเช่น ภาษาอังกฤษ ไม่สามารถสื่อสารได้เท่าที่ควร เนื่องจาก ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นมีเพียงการสื่อสารเป็นภาษาท้องถิ่นและมีการพูดภาษาไทยหรือกลาง เฉพาะมีการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ เท่านั้น แต่ก็ยังมีการพูดคุยโดยผสมกันระหว่าง ภาษาไทยกับภาษาถิ่น จึงส่งผลให้ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นเกิดปัญหาในการสื่อสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศค่อนข้างมาก ดังคำกล่าวที่ว่า

“...บางครั้งมีต่างชาติเข้ามายังชุมชน คนที่เป็นคนนำเที่ยวก็พูดได้แค่แนะนำตัวเอง แต่ไม่สามารถอธิบายข้อมูลอื่นได้เลย อย่างเขาถามเกี่ยวกับการทอผ้า เราก็ไม่สามารถอธิบายให้เขาเข้าใจได้ จึงมีการใช้ภาษากายประกอบ และเมื่อมีคนไทยเข้ามาในชุมชน เราก็นำเที่ยว และอธิบายข้อมูลให้เขาฟังได้ แต่ก็ยังพูดภาษาอีสาน ภาษบ้านเราบ้าง...”

วิมล ทองสาย (การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 มกราคม 2565)

“...ผู้ที่ได้รับหน้าที่นำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวของบ้านเรา ยังไม่สามารถนำเที่ยวได้ดีเท่าไร แต่ก็พอให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนได้...”

วิระยุทธ ดวงแก้ว (การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 มกราคม 2565)

ความรู้ทางด้านวิชาการในการออกปฏิบัติงาน จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นทั้ง 4 ชุมชน ในระหว่างการบรรยายข้อมูลให้นักท่องเที่ยวได้รับฟังนั้น ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นไม่สามารถอธิบายนอกเหนือจากประสบการณ์ที่ตนมี ทำให้ไม่สามารถที่จะบรรยายข้อมูลที่เป็นเนื้อหาเชิงวิชาการให้นักท่องเที่ยวได้ และไม่สามารถบรรยายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งการควบคุมเวลาในการนำเที่ยวแต่ละจุด ในแหล่งท่องเที่ยวทำได้ยาก เนื่องจากผู้นำเที่ยวท้องถิ่นใช้เวลาในการบรรยายนาน โดยไม่เป็นไปตามกำหนดการ ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของเรา จะรู้จริงเฉพาะบางคน และคนอื่นที่เขาไม่รู้อย่างลึกซึ้ง เวลาเขานำเที่ยวเขาก็บรรยายได้เท่าที่เขารู้เท่านั้น มันก็จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลไม่ครบ และบางคนก็บรรยายกินเวลาของคนอื่น ไม่รักษาเวลาของตนเอง...”

สปีทิพย์ บุญปลูก (การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 มกราคม 2565)

“...มัคคุเทศก์ชุมชนไม่เคยออกปฏิบัติงานจริง หลังจากได้รับการอบรม อาจจะทำให้ลืมเนื้อหาหรือลืมความรู้ที่ได้จากการอบรมไป หากได้ใช้บ่อย ๆ คงสามารถใช้ความรู้ในการอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

วรรณภา ปัญญา (การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 มกราคม 2565)

การปฏิบัติหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นทั้ง 4 ชุมชนนั้น มีข้อมูลในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว แต่ยังคงขาดประสบการณ์ในการเป็นผู้นำเที่ยว จึงไม่กล้าแสดงออกในการนำเที่ยว อีกทั้งปัจจุบันนี้เกิดการระบาดของเชื้อไวรัส COVID – 19 ผู้นำเที่ยวได้ทำการสวมหน้ากากอนามัยทุกคน แต่บางครั้งก็จะเอาน้ำกากอนามัยไว้ใต้คาง ทำให้เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ชาวบ้านยังไม่มีความรู้ในการเป็นมัคคุเทศก์ ยังมีความกลัว ไม่กล้าแสดงออกในการเป็นมัคคุเทศก์เราเป็นคนในชุมชนนี้ต้องรู้ว่าชุมชนเราเป็นยังไง มีเส้นทางไปไหนบ้าง มีพระอะไรที่สำคัญ มีผลิตภัณฑ์ชุมชนอะไรบ้าง เราอาจจะรู้ข้อมูล แต่ไม่รู้วิธีการในการกรอกรำพูดออกมา ลำดับหนึ่ง สอง สาม ว่าควรพูดอะไร...”

จุฑามาศ ลินธุเดช (การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 มกราคม 2565)

“...บางครั้งตอนที่กำลังนำเที่ยวอยู่ ก็ยังมีบางคนเอาน้ำกากมาไว้ใต้คาง แต่เราก็มีการพูดคุยกันแล้วว่าต้องใส่ไว้ตลอดเวลา จะได้ป้องกันทั้งเราเองและนักท่องเที่ยวด้วย...”

ณัฐกร วิลัยเลิศ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 มกราคม 2565)

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการนำเที่ยว จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นทั้ง 4 ชุมชนนั้น ไม่มีทักษะและไหวพริบปฏิภาณในการในการแก้ไข

ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวและ
ภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อการท่องเที่ยวของชุมชนได้ ดังคำกล่าวที่ว่า

“...เวลานำเที่ยวหากเจอเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น อุบัติเหตุเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว
มัคคุเทศก์ชุมชนไม่มีความรู้มากพอที่จะช่วยปฐมพยาบาลให้แก่นักท่องเที่ยว เพราะขาด
การอบรมและไม่มีความรู้ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น...”

ลลิต ชมภูวงค์ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 มกราคม 2565)

“...มัคคุเทศก์ชุมชน ยังขาดไหวพริบปฏิภาณในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
เมื่อมีนักท่องเที่ยวสอบถามข้อมูล ทำให้เกิดการตื่นตระหนกและไม่สามารถตอบปัญหา
ของนักท่องเที่ยวได้...”

สุรารักษ์ นวลใส (การสื่อสารส่วนบุคคล, 16 มกราคม 2565)

ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่น

ความต้องการเข้าร่วมการอบรมการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชน
การท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยว
ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากอยากมีความรู้เพิ่มเติม เพื่อที่จะทำให้นักท่องเที่ยว
ท้องถิ่น กล้าพูด กล้าแสดงออก อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมในการต้อนรับ
นักท่องเที่ยวในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 เมื่อมีการนำเที่ยวให้แก่
นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือน

ความต้องการอบรมในหัวข้อเรื่องภาษาอังกฤษและทักษะการพูดหลักการพูด
เนื่องจากเวลาที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวที่ชุมชน แล้วผู้นำเที่ยวท้องถิ่น
ไม่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ เพียงแต่สามารถพูดได้เพียงทักทายเท่านั้น
และไม่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่ได้ อีกทั้งทำให้เกิด
อาการเขินอาย

ความต้องการอบรมในรูปแบบการอบรมทั้งในห้องและนอกสถานที่โดยการอบรมในห้องเรียน 2 วัน และเดินทางไปยังสถานที่จริง 1 วัน เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์โดยการปฏิบัติในสถานที่จริง เพื่อสร้างความกล้าแสดงออกให้กับผู้นำที่ยังต้องถึ้น

ความต้องการอบรมในห้อง ซึ่งห้องเรียน คือ ศาลาการเปรียญของวัดหรือศาลาหมู่บ้านในชุมชนท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ส่วนอบรมนอกสถานที่ ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการไปฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง คือ ชุมชนท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ

ความต้องการผู้เข้าร่วมอบรมอบรมการพัฒนาสมรรถนะผู้นำที่ยังต้องถึ้นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถึ้นไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ประมาณ 15-20 คน

ความต้องการระยะเวลาการอบรมอบรมการพัฒนาสมรรถนะผู้นำที่ยังต้องถึ้นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถึ้นไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ระยะเวลาประมาณ 3 วัน

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำที่ยังต้องถึ้น

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำที่ยังต้องถึ้นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถึ้นไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1. การให้ความรู้ด้านวิชาการ จำนวน 9 เรื่อง 2. ทักษะการเป็นมัคคุเทศก์ 3. เกณฑ์ด้านความปลอดภัย ความเป็นธรรม และสุขอนามัย ในพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว และ 4. การออกฝึกปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์นอกพื้นที่

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยว
ชาติพันธุ์เผ่าไทศรีสะเกษ ยุควิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัย
สำหรับนักท่องเที่ยว

อภิปรายผล

สภาพปัจจุบันของผู้นำเที่ยวท้องถิ่น

ความรู้ทางด้านภาษาในการสื่อสาร จากการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ให้ข้อมูล พบว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นทั้ง 4 ชุมชนนั้นยังขาดความรู้และทักษะในการนำเที่ยว รวมไปถึง การสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อย่างเช่น ภาษาอังกฤษ ไม่สามารถสื่อสาร

ได้เท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วันวิสาข์ หมิ่นจง (2560) พบว่า ปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการเป็นมัคคุเทศก์ของผู้ให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับที่อ่อน และในขณะที่เดียวไม่สอดคล้องกับคำกล่าวของ กุลวรา สุวรรณพิมล (2556) ที่ได้กล่าวว่า มัคคุเทศก์เป็นงานที่ต้องใช้ภาษาเป็นหลักโดยเฉพาะภาษาพูดมัคคุเทศก์จึงต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาแม่ของตนและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เนื่องจากผู้นำเที่ยวท้องถิ่นมีเพียงการสื่อสารเป็นภาษาท้องถิ่นและมีการพูดภาษาไทยหรือกลางเฉพาะมีการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ เท่านั้น แต่ก็ยังมีการพูดคุยโดยผสมกันระหว่างภาษาไทยกับภาษาถิ่น จึงส่งผลให้ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นเกิดปัญหาในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศค่อนข้างมาก สะท้อนให้เห็นว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นของแต่ละชุมชนที่ได้ทำการศึกษา นั้น ควรได้รับการฝึกอบรมในการสื่อสารภาษาต่างประเทศเป็นสำคัญ เพื่อจะได้สามารถนำเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่สนใจในวัฒนธรรมของตนได้อย่างมืออาชีพและทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลครบถ้วน อีกทั้งเพื่อเป็นการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

ความรู้ทางด้านวิชาการในการออกปฏิบัติงาน จากการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ให้ข้อมูล พบว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นทั้ง 4 ชุมชนนั้น ในระหว่างการบรรยายข้อมูลให้นักท่องเที่ยวได้รับฟังนั้น ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นไม่สามารถอธิบายหรือบรรยายนอกเหนือจากประสบการณ์ที่ตนมี ทำให้ไม่สามารถที่จะบรรยายข้อมูลที่เป็นเนื้อหาเชิงวิชาการให้แก่นักท่องเที่ยวได้รับรู้ และไม่สามารถบรรยายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างครบถ้วน ซึ่งไม่เป็นไปตามที่ ฉันทิช วรรณณอม (2557: 17-19) ได้กล่าวว่า มัคคุเทศก์จะเป็นผู้อธิบายประวัติข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจคอยตอบข้อซักถามจากนักท่องเที่ยวเป็นที่ปรึกษาส่วนตัวได้ในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวในครั้งนั้น ๆ อีกทั้งการควบคุมเวลาในการนำเที่ยวแต่ละจุดในแหล่งท่องเที่ยวทำได้ยากมาก เนื่องจากผู้นำเที่ยวท้องถิ่นใช้เวลาในการบรรยายนานเกินไปโดยไม่เป็นไปตามกำหนดการที่ได้วางไว้ ส่งผลให้การนำเที่ยวของผู้นำเที่ยวท้องถิ่นเกิดข้อผิดพลาดได้ทั้งด้านความรู้ทางวิชาการในการออกปฏิบัติงานนำเที่ยวและด้านเวลา

สะท้อนให้เห็นว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นของแต่ละชุมชนที่ได้ทำการศึกษา นั้น ควรจะต้องหมั่นฝึกทบทวนเนื้อหาต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือใกล้เคียง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถตอบข้อสงสัยของนักท่องเที่ยวได้ทุกข้อคำถาม

การปฏิบัติหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ จากการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ให้ข้อมูล พบว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นทั้ง 4 ชุมชนนั้น มีข้อมูลในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว แต่ยังขาดประสบการณ์ในการเป็นผู้นำเที่ยว คล้ายผลการศึกษาของ กุลวดี ละม้ายเงิน และเทิดชาย ช่วยบำรุง (2560) พบว่า ขาดทักษะในการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น จึงไม่กล้าแสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่ในการนำเที่ยว อีกทั้งปัจจุบันนี้เกิดการระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นได้ทำการสวมหน้ากากอนามัยทุกคน แต่บางครั้งก็จะเอาหน้ากากอนามัยไว้ใต้คางหรือปิดแค่ปาก ทำให้เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นของแต่ละชุมชนที่ได้ทำการศึกษา นั้น ควรได้รับการฝึกอบรมทักษะการเป็นมัคคุเทศก์และต้องจัดให้มีการปฏิบัติภาคสนาม เพื่อเป็นการจำลองการนำเที่ยว และถ้าหากพบข้อบกพร่องในการนำเที่ยวนั้นก็จะสามารถนำไปใช้ในการนำเที่ยวจริงได้มากยิ่งขึ้น

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการนำเที่ยว จากการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ให้ข้อมูล พบว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นทั้ง 4 ชุมชนนั้น ไม่มีทักษะและไหวพริบปฏิภาณในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้ พยอม ยุวะสุด (2554) ที่ได้ระบุว่า มัคคุเทศก์จะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าแทนนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวและภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อการท่องเที่ยวของชุมชนได้ สะท้อนให้เห็นว่า ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นของแต่ละชุมชนที่ได้ทำการศึกษา นั้น ควรมีการเตรียมความพร้อมอย่างรอบด้าน เพราะไม่สามารถล่วงรู้ได้เลยว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นระหว่างนำเที่ยว สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องมีความอดทนและค่อย ๆ แก้ไขปัญหานั้นโดยเร็ว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจและประทับใจกับการบริการของชุมชนมากที่สุด

ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ให้ข้อมูล พบว่า ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความต้องการเข้าร่วมการอบรมการพัฒนาสมรรถนะผู้นำเที่ยวท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทยศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากอยากมีความรู้เพิ่มเติม เพื่อที่จะทำให้นักท่องเที่ยวท้องถิ่นกล้าพูดกล้าแสดงออก อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดเชื้อไวรัส COVID-19 เมื่อมีการนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือนต้องการอบรมในหัวข้อเรื่องภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วราภรณ์ ศรีนาราช และคณะ (2560) พบว่า ชุมชนต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะด้านการสื่อสาร คือ ฟังและพูด ในขณะเดียวกันผลการศึกษาของ ธนาภัสสร สนิธิรักษ์ (2562) พบว่า จากการสัมภาษณ์คนในชุมชนคือ ต้องการความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และทักษะการพูดหลักการพูด เนื่องจากเวลาที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวที่ชุมชน แล้วผู้นำเที่ยวท้องถิ่นไม่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ เพียงแต่สามารถพูดได้เพียงทักทายเท่านั้น และไม่สามารถให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไม่ได้ อีกทั้งทำให้เกิดอาการเขินอาย ต้องการอบรมในรูปแบบการอบรมทั้งในห้องและนอกสถานที่ โดยการอบรมในห้องเรียน 2 วัน และเดินทางไปยังสถานที่จริง 1 วัน เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์โดยการปฏิบัติในสถานที่จริง ทำนองเดียวกันกับ วิโรจน์ ลักษณะอดิสร (2550) กล่าวว่า รูปแบบของการฝึกอบรมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกการปฏิบัติงานจริง โดยมีผู้ชำนาญงานนั้นเป็นครูฝึก คอยดูแลการฝึกงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และการฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เป็นการฝึกอบรมที่เน้นความรู้ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ ไม่ใช่การเรียนรู้แบบปฏิบัติงานจริง เพื่อสร้างความกล้าแสดงออกให้กับผู้นำเที่ยวท้องถิ่น ซึ่งอบรมในห้องเรียน คือ ศาลาการเปรียญของวัดในชุมชนท่องเที่ยวสี่เผ่าไทยของจังหวัดศรีสะเกษ ส่วนอบรมนอกสถานที่ คือ ชุมชนท่องเที่ยวสี่เผ่าไทยของจังหวัดศรีสะเกษ ผู้เข้าร่วมอบรมประมาณ 15-20 คน ระยะเวลาการอบรมประมาณ 3 วัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิตต์กวีนิเทศน์ วงศ์หมั่น (2564) พบว่า จำนวน

ผู้เข้าร่วมไม่เกิน 30 คน และระยะเวลาจำนวน 3 วัน สะท้อนให้เห็นว่า ในการจัดอบรม ให้ความรู้แก่ผู้นำที่ต่างท้องถิ่นนั้น ควรจัดอบรมในเรื่องที่ชาวบ้านต้องการมากที่สุด เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการและแก้ไขจุดอ่อนของชุมชนได้อย่างตรงจุด อีกทั้งผู้เข้าร่วมอบรม จะต้องไม่น้อยและไม่มากเกินไป เพื่อให้การอบรมนั้นสามารถจัดการควบคุมได้ง่ายและทั่วถึงมากที่สุด และระยะเวลาต้องมีความเหมาะสม ไม่นานจนเกินไป เนื่องจากผู้นำที่ต่างท้องถิ่น มีภารกิจที่จะต้องกลับไปทำที่บ้านของตน ดังนั้น การจัดอบรมจะต้องจัดให้เหมาะสมกับความเป็นไปได้ของชุมชนมากที่สุด เพื่อให้การอบรมนั้นออกมาดีและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำที่ต่างท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำที่ต่างท้องถิ่นชุมชนการท่องเที่ยวชาติพันธุ์สี่เผ่าไทศรีสะเกษ ยุคชีวิตวิถีถัดไปตามกรอบพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย (1) การให้ความรู้ทางด้านวิชาการ จำนวน 9 เรื่อง (2) ทักษะการเป็นมัคคุเทศก์ (3) เกณฑ์ด้านความปลอดภัย ความเป็นธรรม และสุขอนามัย ในพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว และ (4) การออกฝึกปฏิบัติการเป็นมัคคุเทศก์นอกพื้นที่ สอดคล้องกับกิตติ พัทธวิชัย (2545: 9) ที่ได้กล่าวว่า ประเภทของเทคนิคการฝึกอบรมนั้น มีการจัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท โดยยึดหลักวิธีการที่ใช้เป็นหลัก คือ

1. กลุ่มวิธีที่เกี่ยวกับ “การบอก” (Telling Methods) กลุ่มนี้เกี่ยวข้องกับการพูดและการฟัง ซึ่งได้แก่ วิธีการสอนแบบบรรยาย อภิปรายกลุ่มและเทปบันทึกเสียง
2. กลุ่มวิธีเกี่ยวกับ “การแสดง” (Showing methods) ได้แก่ การแสดงสาธิต (Demonstration) การสังเกตการปฏิบัติงาน (On-The-Job Observation)
3. กลุ่มวิธีเกี่ยวกับ “การกระทำ” (Doing methods) ได้แก่ การถามคำถาม การอภิปรายการให้แก้ปัญหา การประชุมกลุ่มเล็ก (Buzz groups) สะท้อนให้เห็นว่า การจัดอบรมทุกครั้งนั้น จะต้องมีการบรรยายให้ข้อมูลความรู้ มีการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้ได้เรียนรู้ถึงการจำลองการทำการกิจกรรมเพื่อสามารถนำไปใช้ในการนำเที่ยวจริงได้ อีกทั้งจะต้องมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับการอบรมสามารถถามในประเด็นที่สงสัย และเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่แท้จริง เพื่อจะได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาในเรื่อง การสร้างเส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ลาว ส่วย (กูย) เยอ โดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ
2. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาในเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษของชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ลาว ส่วย (กูย) เยอ ในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว พ.ศ. 2562*.
www.mots.go.th.
- กรมการท่องเที่ยว. (2563). *โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว Safety Zone*.
<https://www.thairath.co.th/business/economics/2056537>.
- กิตติ พชรวิชัย. (2545). *การฝึกอบรมการศึกษานอกระบบ* [วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต]. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี.
- กิตต์กวีณเดชน์ วงศ์หมั่น. (2564). “รูปแบบการพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท่องเที่ยวเมืองตาก อำเภอเมือง จังหวัดตาก”, *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 7(พิเศษ), 54-70. กรุงเทพมหานคร. (2563). “ก.ท่องเที่ยวฯ” เปิดรายได้รวมท่องเที่ยวไทย 11 เดือนแรกปี 63 *วูบแรง 1.93 ล้านล้านบาท*.
<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/914548>.

- กุลวดี ละม้ายเงิน และเทิดชาย ช่วยบำรุง. (2560). “ศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุทองจังหวัดสุพรรณบุรี”. *Life Sciences and Environment Journal*, 17(1), 190-199.
- กุลวรา สุวรรณพิมล. (2556). *หลักการมัคคุเทศก์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). แสงดาว.
- ฉันทซ์ วรรณถนอม. (2557). *หลักการมัคคุเทศก์*. เพื่อฟ้าฟ้าพันธุ์.
- ธนาภัสสร สนิธิรักษ์. (2562). “แนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษในชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ของตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์”. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 6(2), 15-27.
- ปาริฉัตร พงษ์คละ. (2562). “การพัฒนารูปแบบการจัดการเลี้ยงวิถีไทยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้แนวคิดวัฒนธรรมสี่เผ่า จังหวัดศรีสะเกษ”. *วารสารวิชาการ*, 13(1), 134-142.
- พยอม ยุวะสุต. (2554). *การมัคคุเทศก์*. <http://payomyuvasuta1.blogspot.com>
- วารารณ ศรีนาราช, มณี จำปาแพง, อภิญา จิตมโนวรรณ, สุภารัตน์ พญาพรหม, ศุภธิดา นันตะภูมิ, รัตน์ติกุล บัวจันทร์, Paul David และ Robert Tuck. (2560). “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษสำหรับผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย”. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 10(พิเศษ), 66-78.
- วิโรจน์ ลักขณาอดิศร. (2550). การเรียนรู้โดยหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. www.se-edlearning.com
- วัฏจักร จันทะภักดี. (2557). *จังหวัดศรีสะเกษ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- วันวิสาข์ หมั่นจง. (2560). *ปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเป็นมัคคุเทศก์ของผู้ให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบูรณ์*. http://gnru2017.psu.ac.th/proceeding/273-2560083_0125920.pdf.

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2565). *Digital Transformation จาก New Normal สู่ Next Normal*. <https://www.depa.or.th/th/article-view/digital-transformation-new-normal-next-normal>

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2562). *แนวโน้มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยปี 2562*. <https://kasikorn.bank.com>

ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว. (2563). *คาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ท่องเที่ยว*. <https://www.tatreviewmagazine.com/article/คาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์/>

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). *แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2561- 2565 และเกณฑ์คัดเลือก 303 ชุมชน*.

https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/secretary/news_view.php?nid=1481

Authors

Mr. Promlikit Ura

Ph.D. student in Faculty of Tourism and Hotel Management,
Mahasarakham University, Mueang District,
Maha Sarakham Province 44000

Tel: 064-4644566 Email: promlikit@sskru.ac.th

Assistant Professor Dr. Kantimarn Chindaprasert
Faculty of Tourism and Hotel Management,
Mahasarakham University, Mueang District,
Maha Sarakham Province 44000

Tel: 043-719800 Email: kantimarn.ch@mru.ac.th